

trakeL BÜLTEN

mayıs 2014 sayı5

Merhaba,

Mayıs sayımızda yine birlikteyiz.

Güzel bir hevesle başladı her şey. Trakel'i yeniden ayağa kaldırmış olmanın gücü ile, bir de bülten yapalım dedik. Geçen ay neler oldu anlatırız, paylaşırız dedik. Bir iki de yazı koyarsak ne güzel olur dedik.

Ülkemizde emeklemekte olan kelebek gözlemciliği için bir köşe taşı, bir ilk olsun istedik. Kısır tartışmaların, çatık kaşların yerini üretmenin, paylaşmanın ve hobisi ile mutlu insanların almasını istedik.

Derken üyelerimizin de katkıları gelmeye başladı. Bu bizi daha da motive etti. Çevirilere giriştik. Olmuşken, ucundan biraz dergi olsun bari dedik.

Ve geldik bu güne.

Paylaşmaya devam...

HABERLER

GEÇEN AYIN BAZI HABER BAŞLIKLARI

Tübitak- Bilim ve Teknik dergisinin Mayıs 2014 sayısında; Sayın Didem Ambarlı ve Onat Başbay tarafından hazırlanan; "Kelebek Gözlemciliği, Yeni Kayıtlar, Yeni Türler" yazısı yayınlandı.

Üyelerimize okumalarını tavsiye ediyor, Didem Hanım ve Onat Bey'e teşekkür ederek, değerli çalışmalarının devamını diliyoruz. [devamı...](#)

HAYVANLAR İÇİN OTOYOLLARA EKOLOJİK KÖPRÜ YAPILACAK

Doğa Koruma ve Milli Parklar Genel Müdürlüğü, otoyollara ekolojik köprü-ler kurarak, yaban hayatı kaynaklı trafik kazalarının önüne geçmeyi planlıyor. [devamı...](#)

TRAKEL TAKVİMİ TABLO OLDU

2011 Trakel takviminden bazı kareleri resmederek duvarını süsleyen sayın Pervin TURAN, keleklerimizin güzelliğini bir alana daha yansıtarak bizi mutlu etti. Çalışmalarında başarılar diliyoruz. [devamı...](#)

ŞİTEMİZDE VIDEO KISMI AÇILDI

Değerli üyelerimiz Trakel video kısmımız nihayet açıldı. Kelebeklerle ilgili fotoğraflarımızı paylaştık bugüne kadar artık çektiğimiz videoları da paylaşabileceğiz. Böylelikle habitat, davranış bilgisi gibi konularda daha iyi bilgi sahibi olabileceğiz. [devamı...](#)

'GLADIOLUS OSMANIYENSIS'

Sakarya Üniversitesi Fen Edebiyat Fakültesi Biyoloji Bölümü Öğretim Üyesi Yrd. Doç.Dr. Mehmet Sağıroğlu ve Nevşehir Üniversitesi Fen Fakültesi Biyoloji Bölümü öğretim üyesi Yrd. Doç. Dr. Gençay Akgül, tarafından yürütülen bir araştırma sonucu yeni bir bitki türü tespit edildi. [devamı...](#)

BİR GİZEM ÇÖZÜLÜYOR

Avrupalı gözlemciler uzun zamandır Diken Kelebekleri'ni (Vanessa cardui) hayranlıkla izliyor ve her yaz sonunda onlara ne olduğunu merak ediyordu. Acaba bu kelekler soğuk havaların başlamasıyla tamamen yok mu oluyor? Son zamanlarda yapılan araştırmalar olağanüstü bir gerçeği açığa çıkardı. Diken kelekleri her yıl Kuzey Avrupa ile Afrika arasında yolculuk ediyor.

YERLİ TOHUM TAKASI

Küçük bir bahçeniz, balkonunuz veya apartmanda ılık gören bir boşluğunuz varsa siz de Anadolu'nun atalık tohumlarından yeşertebilir, bu tohumların yerine gelecek nesillere kalmasına katkıda bulunabilirsiniz. Pembe domates, karışık karpuz, kara kekik, beyaz salatalık. [devamı...](#)

İSTANBUL'UN ERGUVANLARI

Baharın habercisi, doğa harikası erguvanlar, İstanbul'un ve özellikle Boğaz'ın her iki yakasını pembeye boyadı. Anadolu yakasında Fenerbahçe Parkı'ndan başlayıp, Moda sahil yolundan Bağlarbaşı, Beykoz, Üsküdar ve Kuzguncuk'a, Avrupa yakasında Tarihi Yarımada, Beşiktaş, Kuruçeşme, Yeniköy ve Rumeli Hisarı'na doğru uzanan hatta açan erguvanlar, baharın geldiğini müjdeliyor.

Erguvan İstanbul Derneği Başkanı Hüseyin Emiroğlu, bir tabiat mirası olan erguvanın, Osmanlı'dan önce de Boğaziçi'nde var olan doğal bir ağaç türü olduğunu anlattı. Bazı Osmanlı padişahlarının fermanlar çıkararak zaman zaman eksilen ağaçlar yerine yeni erguvanlar dikilmesini emrettiğini kaydeden Emiroğlu, erguvanların şair ve yazarlara da ilham kaynağı olduğunu söyledi. [devamı...](#)

DÜNYA İKİ DERECE DAHA ISINIRSA!

Birleşmiş Milletler, son iklim değişikliği raporunda bir felaket senaryosu çizdi. Rapora göre eğer dünya iki derece daha ısınır, insanlık, kıtlık, salgın hastalıklar ve savaşlarla karşı karşıya kalacak. İklim değişikliğinin insanlığa tehdidi büyüyor. [devamı...](#)

ARŞİV TARAMASI DEVAM EDİYOR

24 Türe ait yaklaşık 1850 fotoğraf tarandı ve 21 fotoğraf yeni türlere veya aday türe taşındı.

FotoForum kısmına 41 adet fotoğraf yüklendi.
Video kısmına 4 adet video eklendi.

GEÇEN AYIN ÖNEMLİ İSTATİSTİKLER

Toplam yüklenen fotoğraf sayısı : 844
Yüklenen **full-HD** fotoğraf sayısı : 21
Toplam haber sayısı : 9

**GEÇEN AY YÜKLENEN
TANI KARTLARI****Narin Orman Beyazları Tanı Kartı**

(Narin Orman Beyazı, Doğulu Narin Orman Beyazı)

Tüm Ateş ve Bakır Kelebekleri Tanı Kartı

(Alev Ateşi, Anadolu Ateşi, Ateş Bakırı, Benekli Bakır, Büyük Bakır, Büyük Mor Bakır, Dağ Ateşi, Fırat Bakırı, İran Ateşi, İran Bakırı, İslî Bakır, Kermanşah Ateşi, Küçük Ateş, Orman Bakırı, Osmanlı Ateşi)

Orakkanatlar ve Kleopatra Tanı Kartı

(Orakkanat, Anadolu Orakkanadı, Kleopatra)

Tüm Fisto Kelebekleri Tanı Kartı

(Orman Fistosu, Step Fistosu, Güneyli Fisto, Kafkas Fistosu)

TARANAN TÜRLER	Taşınan Kayıt Sayısı
ALEV ATEŞİ	1
ANADOLU ATEŞİ	2
ATEŞ BAKIRI	1
BENEKLİ BAKIR	-
BÜYÜK BAKIR	-
BÜYÜK MOR BAKIR	3
DAĞ ATEŞİ	1
FIRAT BAKIRI	-
İRAN ATEŞİ	-
İRAN BAKIRI	-
İSLİ BAKIR	1
KERMANŞAH ATEŞİ	-
KÜÇÜK ATEŞ	1
ORMAN BAKIRI	-
OSMANLI ATEŞİ	1
ANADOLU ORAKKANADI	-
KLEOPATRA	1
ORAKKANAT	1
GÜNEYLİ FİSTO	-
KAFKAS FİSTOSU	-
ORMAN FİSTOSU	-
STEP FİSTOSU	2
DOĞULU NARİN ORMAN BEYAZI	4
NARİN ORMAN BEYAZI	2
TOPLAM:	21

Tanı kartlarını hazırlayan: **Hakan YILDIRIM**

Not: Tanı Kartlarına sitemiz üzerinden “Yayınlar” bölümüne girerek ulaşabilirsiniz.

<http://www.trakel.org/kelebekler/?fsx=2fsdl55@d>

KELEBEK GÖZLEMCİSİ / FOTOĞRAFÇISI İÇİN GEREKLİLİKLER

Hakan YILDIRIM

Hepimiz kelebek gözlemi / fotoğraflaması için saatlerimizi, günlerimizi sahada geçiriyoruz. Bazen dağ yollarında, bazen dere boylarında keyifle arşınıyoruz yolları. Zamanla tecrübeler kazanıyoruz. Fakat yeni başlayanlar için bazı sorulara cevap vermeye çalıştım: Nasıl giyinmeliyim? Neler taşımalıyım? Nelere dikkat etmeliyim? ...

Yeni başlayanlar için bir nevi tecrübe paylaşımı olsun diye bu yazıyı kaleme aldım, umarım faydası olur;

Öncelikle “neler giyinmeliyim?” ile başlayalım.

- Gölgeliği geniş bir şapka: Arka kısımda da gölgelik olanları tercih edin. Zira başımız eğik yere bakarak yürüdüğümüzden enseniz ilk yanacak yerlerdendir. Ayrıca ön gölgelik kısmı sert şapkalar fotoğraf çekmenize izin vermez veya zorluk çıkarır.

- Yazın sıcak günlerinde dahi uzun kollu üst kıyafet tercih edin. Bu sayede kollarınızın yanmasının önüne geçerken keneye karşı da tedbir almış olursunuz.

- Şort ile arazi yapmayın. Kene ve böcek sokmaları için açık alanı az bırakmakta fayda var. Bunun yerine bol, çok cepli kargo pantolon tercih edin. Hem hareket kolaylığı sağlar hem de küçük ekipman için kolay yer bulursunuz.

- Tozluk kullanın. Bu şart değil ama oldukça kolaylık sağlıyor. Çorabınıza batan otlardan ve yılan sokması vb. den korunmak için oldukça faydalı.

Ayakkabı: Oldukça önemli ve alternatifi bol. Buna bütçenize göre karar verin. Ama açık, sandalet tarzı

ayakkabılarla araziye çıkmamaya dikkat edin. Hava alıp su geçirmeyen modeller daha kullanışlı. Spor ayakkabı veya araziye uygun dağ ayakkabıları arasında seçim yapmak size kalmış.

- Fular veya baf: Boynunuza dolayacağınız beyaz, ince pamuklu bir kumaş en iyisi. Hem ensenizi güneşten korur, hem terinizi silersiniz hem de derenin soğuk

sularında ıslatıp kafanıza sarar hararetinizi -
dindirirsiniz bk. Şekil 1 :)

Şekil 1. Sarıgöl / Artvin Temmuz 2012

Kıyafet kısmı için sanırım bunlar yeterli. Gelelim ekipmana;

- Fotoğraf makinesi (eğer sadece gözlemci iseniz şart değil): Kompakt makineden DSLR'ye kadar çok geniş bir skalada bütçenize ve hobinizin amacına göre alabilirsiniz. Fotoğraf sergisi açmayı düşünmüyorsanız veya hobinizde kuş gözlemi gibi yan dallar yoksa fazla para harcamadan bir makine alabilirsiniz.

Ancak fotoğrafçılığı esas hobi olarak görüyorsanız o zaman pek çok ekipman, lens ve makine devreye girer ki bu ayrı bir yazıya konu edilebilir.

- Dürbün: Elinizde ağır olmayan, yakın netleme mesafesi kısa bir dürbün bulundurmanızda fayda var. Ağaç üzerinde bir kelebeği tanımlamak veya kendisine yaklaştırmayan bir yaramaz kelebeği uzaktan görebilmek için işe yarıyor.

Not defteri ve kalem: Gördüğünüz türleri kaydetmek için en gerekli ekipmanlardan biridir. Bunun tekniği de ayrı bir yazı konusu olabilir. Ama kısaca her girdiğiniz yeri tarif edip (mümkünse GPS koordinatı) , tarih, saat, hava koşulları belirterek türleri yazmanızda fayda var.

Örn:

- Erzurum İspir Yolu , 23 Temmuz 2012,
Kooordinat K:..... D:..... veya tarif
23 . km çeşme başından giren vadi gibi. saat
: 14:20 . Hava açık.
Görünen türler ;

1- Mavi Sevbani 2- 3- vs vs....

- GPS cihazı veya bu fonksiyonu olan akıllı telefon: Bu sayede yıllar sonra dahi aynı noktayı kolaylıkla tekrar bulabilirsiniz.

-Baton veya uygun şekilli dal, değnek vb: Arazide size destek olacak, tırmanma veya inişinizi kolaylaştıracak, gereğinde monopod görevi yapacaktır. Ufak güvenlik ihtiyaçları için de iyidir.

-Sırt çantası; su, yedek ekipman, kıyafet, atıştırmalık vb. için gereklidir. Fotoğrafçılar için ekipman taşınabilenleri de mevcut.

Bir de işin güvenlik ve sağlık kısmı var:

-Gittiğiniz yere mümkün olduğunca tek kişi gitmemeye çalışın. Ekip arkadaşı hem sohbet için hem güvenlik ve ilk yardım için iyidir.

-Rotanızı bir yakınınıza muhakkak verin. Nerede ne zaman olmayı planladığınızı bildirin ve haberleşin. Kayıp olduğunuzda veya kaza geçirdiğinizde nerede aranacağınızı bilmeleri ekiplere çok değerli dakika veya saatler kazandırabilir Birkaç günlük uzun arazilerde ekip arkadaşınızın sağlık sorunlarınız hakkında bilgi sahibi olması ve acil bir durumda ulaşılacak yakınınızın iletişim bilgilerini bilmesinde fayda var.

-Yanınıza bol su alın (mümkünse yedekli)

-Ufak bir ilk yardım çantası işinize yarayacaktır. Yanık kremi, pansuman eşyası, ağı kesici, alerji ilaçları, böcek sokmalarına karşı kremler, kene kovucu krem veya losyonlar vb.

-Biraz abur cubur taşımanızda fayda var.

Kaybolursanız veya enerjiniz tükenirse çikolata gibi yükte hafif kalorige yüksek gıdalar işe yarar.

Bir de ipucu; Trakel tanı kartlarını bir sayfaya 2 sayfa denk gelecek şekilde baskı alıp spiralletirseniz arazide küçük bir tanı kitabınız olur :))

Aynı zamanda kelebekler ile ilgili bulabileceğiniz yerli ve yabancı rehber kitaplarını da yanınızda bulundurmanızda şüphesiz fayda olacaktır.

Kolay gelsin. Güzel araziler diliyorum.

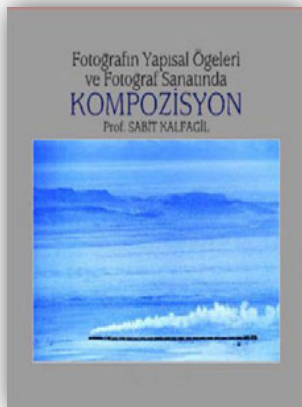
KİTAPLIĞIMIZIN OLMAZSA OLMAZLARI

Vehbi YALÇIN

İnternet ortamındaki farklı sitelerde paylaşımlarda bulunan doğa severler olarak paylaşımlarımız öncesi müracaat edeceğimiz, hep gözümüzün önünde elimizin altında olması gereken bilimsel ve popüler eserleri içeren bir kitaplık listesi hepimiz için faydalı olacaktır.

Amatör doğa gözlemcileri olarak (kelebek, kuş, sürüngen, büyük ve küçük memeliler, bitkiler vs. gözlemlerimizin vazgeçilmez öğeleridir) doğaya çıktığımızda iki temel kaygımız vardır: ya sanatsal yönü ağır basan eserler üretmek yada doğada var olan ve bizimle aynı ortamı paylaşan türleri sanatsal bir kaygı taşımadan belgelemek. Kaygımız ne olursa olsun bunu gerçekleştireceğimiz temel teknolojik aracımız fotoğraf makinesi veya kameradır. Bu iki aracın kullanımlarına ilişkin teknik bilgiyi ve aynı zamanda bu araçlarla üreteceğimiz ürünlere nasıl sanatsal bir boyut katacağımız bilgisini de mutlaka bilmemiz gerekir. Bu noktada imdadımıza koşan basılı eserler şunlar olacaktır:

- 1.Fotoğrafın Yapısal Öğeleri ve Fotoğraf Sanatında Kompozisyon (Sabit Kalfagil) 2.Fotoğrafta Pratik Kompozisyon (Faruk Akbaş)

- 3.Fotoğrafın Büyüsü Işık (Özer Kanburoğlu)

- 4.Fotoğraf Teknik Okumaları (Emre İkizler, Faruk Akbaş)

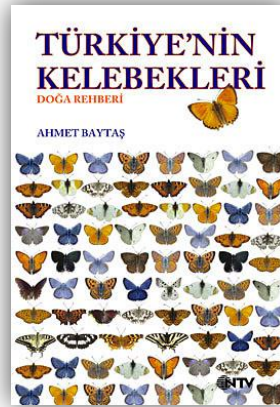
- 5.Dijital Fotoğrafçının El Kitabı I-II-III-IV (Scot Kelby)

- 6.Fotoğrafın Temel Prensipleri (Özer Kanburoğlu)

- 7.Dijital Fotoğrafçılıkta Yaratıcı Teknikler (Özer Kanburoğlu)

Kelebek gözlemi için araziye çıkmadan veya arazi dönüşü en çok müracaat ettiğimiz, elimizin altında olsun istediğimiz basılı başlıca kaynakları da şöyle sıralamak mümkündür:

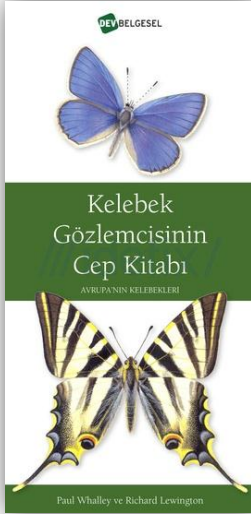
- 1.Türkiye'nin Kelebekleri Doğa Rehberi (Ahmet Baytaş)

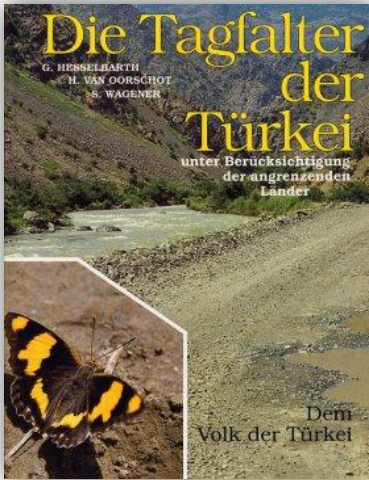
- 2.Türkiye'nin Kelebek Rehberi (Ahmet Baytaş Evrim Karaçetin)

3.Kelebek Gözlemcisinin Cep Kitabı (Avrupa'nın Kelebekleri) Paul Whalley, Richard Lewington

4.Die Tagfalter Der Turkei – DTD (Gerhard Hesselbarth, Harry Van Oorschot ve Sigbert Wagener)

5.Türkiyedeki Kelebeklerin Kırmızı Kitabı (Evrin Karaçetin ve Hilary J. Welch) 6.Türkiyedeki Kelebeklerin Koruma Stratejisi (Evrin Karaçetin, Hilary J Welch, Ayşe Turak, Özge Balkız ve Geoff Welch)

Kelebek gözlemi için araziye çıktığımızda birçoğumuz rastladığımız sürüngenleri kuşları ve bitkileri de fotoğraflıyoruz. Bu konuda da bir kitap seçkimizin olması faydalı olacaktır:

- 1.Türkiye'nin Amfibi ve Sürüngenleri (İbrahim Baran)
- 2.Tükiye Kuşları Cep Kitabı (İlhami Kızıroğlu)
- 3.Anadolu Çiçekleri (Fatih Orbay)
- 4.Türkiye Orkideleri (C.A.J Kreutz)
- 5.Orman ve Biyolojik Çeşitlilik (Hüma Ülgen ve uğur Zeydanlı ed.)
- 6.Türkiye Bitkileri Kırmızı Kitabı (Tuna Ekim Mehmet Koyuncu Hayri Duman Zeki Aytaç Nezaket Adıgüzel)
7. Türkiye'nin Ağaçları ve Çalıları (Necati Güvenç Namıkoğlu)
- 8.Türkiye'nin Biyolojik Zenginlikleri (Türkiye Çevre Vakfı)
- 9.Türkiye'nin En Güzel Yaban Çiçekleri I. ve –II. cilt (Erdoğan Tekin)
- 10.Türkiye'nin Endemik Bitkileri (Hasan Torlak, Mecit Vural, Zeki Aytaç) 11.Türkiye'nin Nadir Endemikleri (Tuna Ekim)

“Doğa Yoksunluğu Sendromu” konusunu işleyen (özellikle öğretmenler ve anne babaların okumasını tavsiye ediyorum) Tübitak Yayınlarından çıkan “Doğadaki Son Çocuk” adlı kitabın (Richard Louv) da mutlaka okunması gerektiğini düşünüyorum.

Bir sonraki sayıda, başka bir konuda buluşmak üzere.

KELEBEKLERİN DÜŞMANLARI

Hakan YILDIRIM

1- Avcılar

2- Parazitler, Parazitoitler ve patojenler

3- İnsan etkisi - habitat tahribi

1 - Avcılar

Doğada Nüfus Kontrolü

Açıkça söylemek gerekirse avcılar ve parazitoitler kelebeklerin düşmanı kabul edilmemelidir. Onlar doğanın kelebek popülasyonunun kontrolden çıkmasını önlemesinin doğal yolu olabilir . Çünkü bu faktör olmasa popülasyon hızlı bir artış , besin kaynaklarını tükenişi ile hızlı bir yok oluş ile karşılaşılabilirdi.

Bir kelebek 500 kadar yumurta bırakma yeteneğine sahip olabilir. Ancak çalışmalar bir dişi kelebeğin bıraktığı her 100 yumurtanın 95 inin açılabilmediğini. Çıkan bu 95 tirtılın 85 inin kuşlar, örümcekler , yaban arıları ve parazitoitler tarafından öldürüldüğünü. Pupaya dönenlerinde yarısının da kuruma , mantar saldırısı veya diğer nedenlerle öldüğünü ortaya çıkarmıştır.

Bunun net sonucu olarak yumurtlanan yumurtalardan yaklaşık 4 ü kelebek halini almakta bunların yarısı üreyecek yetiştikliğe gelmeden ölmektedir. Sonuçta 100 yumurtadan her seferden sadece iki şanslı kelebek yeni bir nesil üretecek birey halini alabilir.

Kuşlar

Pek çok kuş türü erişkin kelebekleri avlayarak yemektir . Yapılan bir çalışmada toplanan 697 kelebek örneğinin 160 nda (%23) gaga gibi kuş saldırı izlerine rastlanmıştır. Tabii bu rakam yem olmuş kelebekleri içermez.

Yapılan diğer çalışmalarda kelebeklerin % 50 sinin erişkin hale gelmeden yem olduklarını göstermiştir.

Kelebekler bu durumdan korunabilmek için kamuflaj , taklit, uyarıcı renkler, şeffaflık gibi pasif mekanizmalar veya saldırıyla karşılaşınca aktif mekanizmalar kullanırlar.

Örümcekler ve Avcı Böcekler:

Kuşlar muhtemel ana tüketici olsa da kelebekler örümcekler , yusufçuklar , katil sinek ve çekirgelerle de mücadele etmek zorundadır. Ayrıca sıcak iklimlerde mantis ve diğer eklembacaklıları da saymak gerekir.

Kelebeklerin nektar için çiçekleri ziyaret etmesini bekleyerek pusu kuran yengeç örümcekleri sıkça karşılaşılan bir görüntüdür. Küçük kelebekler ağlara yakalanıp kolayca av olurken, büyük kelebeklerin ağ sahibi gelmeden mücadele verip kurtulduğunu sıkça görebiliriz.

Libellula depressa yaygın kelebekleri avcılarından
Adrian Hoskins ©

Yengeç örümceği bir Orman Zıpzıp Perisi Kelebeği avlamış , © Peter Bruce Jones

Yengeç örümcekleri, konağa göre renk değiştirebilme yeteneğine sahiptir ve ani saldırı ile yakaladıkları kelekleri zehirleri ile felç ettikten sonra içlerini emerek beslenirler.

Tırtıl Avcıları

Kelebek ve güve larvalarının büyük kısmı avcılarca toplanır. Küçük beyaz melek üzerine yapılan bir çalışmada 2 yıllık süreçte kelebek larvalarının 1. ve 2. evrelerde yaklaşık % 52 - %63 ü avcılar tarafından yenmiştir.

Tırtıllar yem olmamak için kamuflaj , renk , taklit , diken görünümlü çıkıntılar gibi yöntemler kullanırlar. Top halini alıp düşme, ense kısmındaki kimyasalları salgılama gibi savunma yöntemleri de vardır.

Birçok Lycanidae türü larvası da savunma işini karıncalarla işbirliği yaparak çözer. Karıncalar tarafından yuvaya taşınan larvalar olgun hale gelene kadar yuvada koruma altında kalırlar.

Parazitler , Parazitoitler ve Patojenler

Yaşam döngüsünün tüm safhalarını tehdit oluşturan Parazitoitler , diğer organizmalardan beslenen ve sonuçta ölümüne yol açan canlılardır. Parazitler ise ölüme yol açmadan bu işi yaparlar.

Yumurta Parazitoitleri

Birçok kelebek türü yumurtası henüz yeni konulmuş yumuşak hallerinde küçük eşek arısı yumurtalarının

kurbanı olurlar. Eşek arısı tırtılları yumurta içindeki organik madde ile beslenirler.

Tırtıl Parazitoitleri

Tırtıllar yaşamları boyunca parazitoit saldırısına açıktır. İngiltere de yapılan bir araştırmada larvaların yaklaşık % 80 inin eşek arısı ve sinekler tarafından parazitoit saldırısına uğradığını ortaya koymuştur. Nazuğum tırtılları %90 95 oranında eşek arısı tarafından parazitoitlenir .

Bazı eşek arısı larvaları yaşamlarını tırtıl içerisinde geçirir ve olgunlaşır.

Parazitotili bir tırtıl - Peru © Adrian Hoskins

Sineğin yumurtlama borusu ile tırtıla yumurta bırakması © Paul Bertner

Bazı çok küçük solucan türleri de tırtıllar içerisinde büyüüp çoğalabilir.

Pupa Parazitoitleri

Bazı eşek arısı türleri yumuşak safhadaki yeni pupa içine yumurtasını bırakır ve yavru eşek arısı burada gelişimini tamamlayıp pupayı delip çıkar.

http://www.brisbaneinsects.com/brisbane_parawasps/PupalParasiteChalcid.htm

Patojenler

Mantar hastalıkları ve viral hastalıklarda serin ve nemli koşulların hakim olduğu bölgelerde ve ılıman iklimlerde pupa ve larva ölümlerine sebep olur.

© Adrian Hoskins

Parazitler

Parazitoitler diğer organizmalar üzerinden beslenen ancak parazitoitler gibi onların ölümüne neden olmayan canlılardır.

Kelebeklerde parazitlerden genellikle erişkin kelebekler değil tırtıllar etkilenir. Bazı kelebeklerde sık sık kırmızı akarlar Trombidium brei tarafından parazitlenir.

Orman melikesi ve akarlar © Adrian Hoskins

Çalışmalar Trombidium akarlarının kelebekleri ömrü, yaşayışı, uçuşu gibi fonksiyonları etkilemediğini göstermiştir.

Avcı Küçük Sürüngen ve Amfibiler

Yılan yavruları, kertenkeleler, keler ve kurbağalar gibi sürüngen ve amfibiler de usta kelebek ve tırtıl avcılarıdır.

Ayrıca yarasalar ve bazı küçük memeli türlerinin de kelebek ve tırtıl avladıkları gözlemlenmiştir.

Hyla orientalis
Oriental Ağaç Kurbağası, Ağaç Kurbağası

Kırmıtlı /OSMANIYE

İNSAN ETKİSİ - HABİTAT TAHRİBİ

Birkaç yüzyıl önce insan nüfusu daha azdı ve daha küçük alanlarda daha az kaynak tüketerek yaşıyordu. Bu dönemde vahşi yaşam alanları bölünmemişti ve yaban hayatı kelebeklerle birlikte kendisine kesintisiz ve geniş alanlar bulabiliyordu.

Zamanla artan ve gittikçe savurgan ve açgözlü hale gelen insanlar doğal alanları küçültmüş ve parçalamış ve izole hale getirmiştir.

Daralan yaşam alanları küçük kelebek popülasyonları demektir. Daralan alanlar gen çeşitliliğini de oldukça düşürür ve kelebek türü uyum yeteneğini yitirerek son derece lokalize ve özel habitata bağlı hale gelir.

Dünyada habitat tahribinin nerdeyse tamamı insan kaynaklıdır. Kentsel genişleme, tarım, ormancılık ve yol yapımının kelebek popülasyonları üzerine derin etkisi vardır.

Amazon Yağmur Ormanları - Brezilya

Soya ekimi, eski Amazon yağmur ormanları - Brezilya
© Paulo Fridman / Corbis

Tarım alanı açmak amacı için, insan eli ile çıkarılan yangınların da kelebek popülasyonları üzerinde ciddi olumsuz etkileri vardır.

Kaynak :

<http://www.learnaboutbutterflies.com/Enemies%20off%20Butterflies.htm>

Çeviri ve özet : Hakan YILDIRIM

All photographs, artwork, text & website design are the property of Adrian Hoskins (unless otherwise stated) and are protected by Copyright. Photographs or text on this website must not be reproduced in part or in whole or published elsewhere without prior written consent of Adrian Hoskins / learnaboutbutterflies.com

MANİSA/ AKHİSAR – SPİL DAĞI İZMİR ARAZİSİ

Aykut BAL

İzmir e gitmek için 4 nisan gecesi saat 23 gibi Kenan Talas, Korhan Ürgüplü ve ben İstanbul dan yola çıktık, hedef saat 06:00-06:30 arası Akhisar'da olup Süslü damone'yi konakta yakalamak...

Keyifli geçen bir yolculuktan sonra 04.45 'te Akhisar'a vardık, Buluşma saatine yaklaşık iki saat var. Kenan'ın tedbirli davranıp İstanbul'dan erken yola çıkarması bizlere arazi öncesi 2 saatlik bir uyku fırsatı vermişti...

Buluşma yerine geçtik, Halil hocam göründü, Halil hocamın kahvaltı teklifini , "aman hocam önce araziye gidelim konakta yakalayalım damone yi " diyerek sonraya bıraktık.

Yola koyulduk , 10 dk . sonra arazideydik,

Arazi geçen seneye göre daha kötü idi, tamamen tarım amaçlı sürülmüştü.

Dört koldan aramaya başladık, o sırada karşı tepeden gelen köpek seslerine kayıtsız kalamadık, kafamızı yukarı kaldırıp baktığımızda 10 'a yakın köpek tepeden aşağı doğru koşarak gelmekte idi, Bir an hedefte bizim olduğumuz düşüncesi ile başta Halil hocam olmak üzere tarladan koşarak uzaklaşmaya çalıştık, yaklaşık 3-4 dk koştuk. Aldığımız mesafe 10 m. idi, (**not** : sürülmüş tarlada koşulmuyor) baktım Kenan durdu, o neden kaçtığımızı anlamamış, sadece biz kaçıyoruz diye o da kaçmış, köpeklerden olduğunu anlayınca o durdu, bizde yorulduğumuzdan durduk neden kaçıyoruz , bir arada olursak köpekler bize doğru gelmezler dedik zaten dikkat edince köpeklerin 200-250 m. yukarıda durduklarını gördük. Neyse,

Damone yoktu ortada. O sırada Kerim ve Ertan araziye katıldılar, altı koldan aramaya başladık. Ümitsizlik, bulamayıp dönünce Hakan (Yıldırım) da oluşacak gülücükler hepimizi tedirgin etmeye başlamıştı..)

Ümidi kesmiş Kenan'ın Antalya kayıtlarını paylaşıp exif bilgilerini nasıl değiştiririz diye tartışırken, Ertan'ın sesi duyuldu; Süslü damone bulunmuştu...☺

İşte ondan sonra bir anda tripotlar ortaya çıktı, konaklardan sorumlu Trakel yöneticisi Kerim tüm güzel konakları toparlayarak lojistik desteğini verdi, Halil hocam ile Kenan ise, konaktan konağa gezdirdi damone'yi, bu sırada turnike oluşturduk, sıraya geçtik, her iki kişiden sonra Kenan araya girip sıraya kaynak yapıyordu. Kenan'ın dilinden sen anlarsın Aykut hocam söylemi üstüne, Kenan'ın diz nahiyesine ayağımla ufak bir uyarı gönderdim, sıra yerine oturmuştu.

Benim işim tamam ben çekmem artık sözleri havada uçuşuyordu; lakin sıra sürekli dönüp dönüp duruyordu..)

Damone tamamdı, kendisine teşekkür edip vedalaştık.

İstikamet Manisa Spil Dağı idi...

Yol üstünde güzel bir çorba içip Spil'e tırmanmaya başladık, ilk arazi noktasına geldiğimizde, Step süslüsünün sohbetleri başlamıştı . Geçen sene su olan bir bölgede suyun tamamen kuruduğunu gördük. Nasıl bir yıl geçireceğimiz ve bu durumun nasıl bir maliyeti olacağı hepimizde soru işareti idi.

Bu arada küçük bir Turuncu Süslü , bir o yana bir bu yana uçuşmaya başladı, bu yoksa Step Süslüsü müydü?

Çevremizde turlar atıp bir anda kayboldu. O Step Süslüsü bugün bulunacaktı...

Biraz daha yüksek rakımda bulunan gelinciklere doğru yola çıktık, yukarda rüzgar artmıştı, arabadan iner inmez bir Step süslüsü görüldü, Kenan ile Halil hocam peşine düştüler, bir yerde kıstırdılar, Halil hocam üstten birkaç kare aldı; lakin Kenan'ın lens ateşlemedi; ki bu durum Kenan'ın o yumuşak yanaklı yüzünün asılmasına neden oldu.

Yaklaşık yarım saat lensinin ateşlemediğini istem dışı olarak sayıkladı.:)

Herkes araziye yayılmıştı, bu arada Kerim ile Halil hocamın ritmik hareketlerle oldukça eğimli arazide bir aşağı bir yukarı gidip geldiğini görünce , bende bu koşan ekibe katıldım. Kovalanan bir Step süslüsü idi, yerde kıstırıp üstten birkaç karesini daha aldık, lakin zorlu bir türdü, kaçıp gitti,

Ekip olarak farklı bir araziye gidip bakma fikri çıktı ortaya , Kemalpaşa'daki Mahmut dağına doğru yola çıktık, 1 saatlik yolculuğun sonunda araziye vardık, lakin hava grileşmiş, ortalıkta uçan hiç bir şey yoktu, tekrar Spile dönüş kararı verildi.

Spil'e vardığımızda Step Süslüsünü ilk gördüğüm noktaya gittik, Az sonra Ertan Step Süslüsü'nü müjdeledi.

Hava iyice inmeye başlamıştı, biraz peşinde koştuk ve nihayet bir konakta geceleme kararı vermişti. Bundan sonra tüm ekip sevinç içinde güzel karelerini almaya başladık, aldık aldık aldık.

Hava kararmaya yüz tutarken bu güzelle de vedalaşıp, dağdan inişe geçmeye karar verdik,

Konaklayacağımız otelimize geldik,

Ertesi sabah İzmir'e doğru yola çıktık, Kerim hocam ile buluşup Küçük benekli melek çekmek üzere Tire'nin Gökçen nahiyesine gidecektik.

Kerim hocam Tire de bize sabahın erken saatinde nefis bir çorba ve kuyu kebabı ısmarladı ☺ harikaydı. Yemek sonrası hemen köyüne geçtik, arabayı Kerim hocamın evin biraz ötesine park edip , keleşimizi aramaya başladık, çok geçmeden Küçük benekli melek görünmüştü, hepimiz kayıtlarımızı aldıktan sonra Kerim hocam çay içmek üzere anne ve babasının oturduğu eve davet etti.

Harika huzur dolu bir köy evinin bahçesinde annemiz bizlere kendi elleri ile yaptığı peynirlerden oluşan nefis bir kahvaltı hazırlamıştı, Ben hemen çatalı kaptım, Kenan nedense yaklaşık 10-15 saniye süren bir kibarlık yapıp biz sabah kahvaltı yaptık teşekkür ederiz gibilerinden bir şeyler söyledi, Ki bu dediğim gibi yaklaşık en fazla 15 saniye sürdü, çatalı kapmış kocaman bir peynir parçasını ekmeğin içine koymakta idi,

Güzel bir sohbet ile kahvaltıyı yaptıktan sonra müsaade isteyip, İzmir'e doğru yola çıktık. İzmir'de son uğrayacağımız yer Balçova idi, Kleopatra çekecektik. Aracı park etmemizin üstünden 10 dk geçmeden türümüzü bulmuştuk,

Gönül rahatlığı ile İstanbul 'a dönebilirdik.

Kerim hocam ile vedalaştıktan sonra, dönüş için yola koyulduk.

Rahat bir yolculuktan sonra İstanbul'a döndük, İzmir ve Manisa ekibi ile iki keyifli gün geçirmiştik.

ARAZİYE KATILANLAR

1. Aykut Bal
2. Kenan Talas
3. Korhan Ürgüplü
4. Kerim Tezel
5. Ertan Ertem
6. Halil İbrahim Sarı

GÖZLEMLENEN TÜRLER

Akhisar

Süslü Damone

Manisa Spil Dağı

Step Süslüsü

Akbes Gelinciği

Çitlembik

Zümrüt

Dağ Oyklösü

Orman fistosu

Yalancı apollo

2.gün İzmir Tire

Küçük Benekli Melek

Çokgözlü Mavi

Sarı Azamet

Yeni Benekli Melek

Küçük Beyaz Melek

Erik Kırlangıç Kuyruk

İparhan

İzmir Balçova

Kleopatra

Turuncu Süslü

Çkg. Menekşe Mavisi

Yeni Benekli Melek

GEÇEN AYIN ÖNEMLİ KAYITLARI

Çift Kuyruklu Paşa - Osmaniye 27 Nisan 2014
(Türün ülkemizdeki bilinen en erken kaydı)

Cansin TOMAS (cansintomas)

Lacivert Azeri Çokgözlüsü - Erzurum
Türün 5. Fotoğrafi

Ali BALİ (microcosmos)

geçen ay
EN
çok
izlenen
FOTOĞRAFLAR

aykutbal

Aykut BAL (abal) Güneyli Fisto
İstanbul (84 izlenme 28 yorum)

Kenan TALAS (kenant) Bavius Mavisi
Antalya (90 izlenme 28 yorum)

Kerim TEZEL (kertezel) Karagözmavisi
İzmir (99 izlenme 25 yorum)

Aykut BAL (abal) Süslü Damone
Manisa (125 izlenme 27 yorum)

Aykut BAL (abal) Kara Mavi
Kocaeli (89 izlenme 27 yorum)

Not: -Buradaki fotoğraflar sistem tarafından otomatik olarak seçilmektedir.
-Fotoğraflar düzenlenirken herhangi bir üstünlük sırası güdülmemştir.
-Grafiksel düzenlemeler sırasında armonik ve orantısal kriterler baz alınmıştır.

BÜLTENİN TASARIMINDA KULLANILAN FOTOĞRAFLARIN ve FOTOĞRAF SAHİPLERİNİN LİSTESİ

KAPAKTA KULLANILAN FOTOĞRAFLAR

Büyük Beyaz Melek **(Ali Bali)**

ÖNSÖZ KISMINDA KULLANILAN FOTOĞRAF

Akdeniz Oykölösü **(Kenan Talas)**

TANI KARTLARI KOLAJINDA KULLANILAN FOTOĞRAFLAR

Ateş Bakırı	(Halil Uysal)
Benekli Bakır	(Kenan Talas)
Büyük Bakır	(Seyfi Karaman)
Büyük Mor Bakır	(Musa Dikmenli)
Dağ Ateşi	(Güllü Eğri)
D.N. Or. Beyazı	(Tamer Arda)
Fırat Bakırı	(Bülent Akarsu)
Güneyli Fisto İslı	(Aykut Bal)
Bakır Kafkas	(Sezgin Ermiş)
Fistosu	(Murat Genç)
Kermanşah Ateşi	(Oktay Subaşı)
Kleopatra	(Neriman Fırtına)
Küçük Ateş	(Halil İbrahim Sarı)
Orakkanat	(Adem Yağız)
Orman Bakırı	(Turgut Sarıgül)
Orman Fistosu	(Süleyman Üstündağ)

BÜLTENİN YAPIMINDA EMEĞİ GEÇENLER

Yayın Kurulu

Adem YAĞIZ
Ali BALİ
Aykut BAL
Didem AMBARLI
Hakan YILDIRIM
Kenan TALAS
Kerim TEZEL
Mehmet KARABABA
Onat BAŞBAY

Yayın Yönetimi

Ali BALİ
Hakan YILDIRIM

Yazı ve Araştırma

Ali BALİ
Aykut BAL
Hakan YILDIRIM
Kerim TEZEL
Onat BAŞBAY
Vehbi YALÇIN

Redaksiyon

Ali BALİ
Didem AMBARLI
Hakan YILDIRIM

Grafik-Tasarım

Ali BALİ